

Kloramfenikol er forbudt å bruke på dyr som skal bli til mat, fordi det kan gi alvorlige helseskader hos mennesker

Det er høy temperatur rundt kloramfenikol-sakene, spesielt i Agder. Vi skal prøve å forklare hva som har skjedd, og hvorfor.

Av: Lise Petterson, Regiondirektør Mattilsynet sør og vest

Bruk av kloramfenikol på matproduserende dyr er forbudt, og har vært det siden 1995.

Det handler om trygg mat!

I vår gjennomførte Mattilsynet et risikobasert tilsyn på legemiddelbruk på produksjonsdyr. Vi sjekket blant annet oversikter over legemidler som var utlevert fra apoteket, på grunnlag av resepter fra veterinær til dyr.

Mattilsynet avdekket at noen veterinærer i Norge har skrevet ut resepter med kloramfenikol til produksjonsdyr, til tross for at det er forbudt. Årsaken til at stoffet er forbudt å bruke på dyr som skal bli til mat, er at det ikke er mulig å si sikkert hvor små rester av kloramfenikol som kan gi helseskader hos mennesker.

Med andre ord: Regelverket er strengt for å beskytte forbrukeren! Kloramfenikol kan gi alvorlig blodsykdom og er mistenkt å være kreftfremkallende.

Er det så farlig?

Noen synes det er vanskelig å forstå hvorfor små rester av kloramfenikol i kjøtt kan være så farlig, når samme type medikament dryppes direkte inn i øyet på både kjæledyr og mennesker, gjennom øyedråper. Å putte kjøtt fra dyr som har fått kloramfenikol i munnen er likevel en annen sak. Det er ikke mulig å sette noen trygge restnivåer i kjøttet, og det kan ikke bli til mat.

Dokumentasjonen må være i orden

Fordi regelverket har en nulltoleranse for bruk av kloramfenikol, *må* vi gjøre vedtak i de tilfellene hvor man ikke vet hvilke dyr i en besetning som er behandlet med dette stoffet. Kloramfenikol-saken viser hvor viktig det er å føre helsekort og ha god dokumentasjon på medisinerbruk.

I flere av sakene som er kommet opp den siste tiden, der Mattilsynet har gjort vedtak om at hele besetninger må slaktes ut, er det nettopp dette som ligger i bunn: Det har manglet dokumentasjon på hvilke dyr i besetningen som er behandlet med kloramfenikol.

Hva sier regelverket?

Alle veterinærer skal i sin veterinærjournal registrere hvilke legemidler de bruker på produksjonsdyr. I tillegg har bonden en plikt til å føre helsekort over dyrene sine.

- Det er forbudt å forskrive og bruke kloramfenikol til matproduserende dyr.
- Det er ikke mulig å teste dyr fri for tilstedeværelse av ulovlig legemiddel.
- Produksjonsdyr som likevel er blitt behandlet med kloramfenikol, skal ikke gå inn i matkjeden og kan aldri bli til mat.
- Produksjonsdyr som er behandlet med kloramfenikol, og som bonden ønsker å beholde, kan ikke stå fysisk sammen med resten av besetningen. Slike dyr vil måtte stå i et eget dyrehold, registrert som kjæledyrhold, og vil bli pålagt livslang restriksjon. Det vil

si at heller ikke dyr født av disse dyrene kan bli matproduserende dyr. Næringen vil heller ikke ha lov til å slakte slike dyr fra dyrehold med pålagte restriksjoner.

- Produksjonsdyr som er behandlet med kloramfenikol kan bli kjæledyr på vilkår (lokal avdeling av Mattilsynet må kontaktes i slike tilfeller).
- Kjæledyr som er behandlet med kloramfenikol (hund, hest, etc.) kan være i kontakt med besetninger med matproduserende dyr, dette fordi de ikke skal bli til mat og regelverket dermed ikke gjelder for disse.
- Bruk av legemidler til dyr (når, hvilket legemiddel, og til hvilket dyr) skal være dokumentert skriftlig av både eier og veterinær (helsekort og veterinærjournal).

Vi forstår at det er tungt for den enkelte

Vi forstår at vedtak, og konsekvensene det kan få for den enkelte bonden og hans/hennes dyr, kan oppleves som urimelig. Men: Det er likevel nødvendig for å sikre forbrukeren trygg mat. Folk skal kunne stole på at den maten de kjøper ikke kan gjøre dem syke.

Dette viser hvor viktig det er å føre helsekort og god dokumentasjon på medisinbruk.